

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

MEGJEJENÉS: VIDEKEN:
Féléve . . . 6 kor. — III. Féléve . . . 9 kor. — III.
Negyedéve . . . 3 kor. — III. Negyedéve . . . 4 kor. 50 Hl.

Feloldó megismerés és megismerés:

TRAY GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL.

Debrecen, Főter Lamprecht-palota, földszint és udvarban hátul.

Az erőszak.

Percel Dezső mindenképen bevált. Megselekedte azt, a mit vártak tőle. És nemcsak megselekedte, hanem olyan nagyon remekelt is benne, hogy bátran megkövetelheti a jogtörés terén az elsőséget. Teljesen méltó társához, gróf Tisza Istvánhoz és érthető az az önkívületes ujjongás, a melylyel a kormánypart az éjjeli ülés alatt az ő két mesztérét köszöntötte. Ejjel két óra-
kor, a mikor az ülést Percel ur berekesztette, a mameluk tábor tüntetés rendezett a miniszterelnök és a Ház elnöke mellett, a miért szegyenkezés nélkül, sőt egyenesen büszkélkedve lebunkózták a házszabályt. A tábor magánkívül volt örömeiben, hogy a zsák végre megtalálta a foltját. A zsák, a mely eddig olyan nyomorúságosan rongyosnak érezte magát s a mely most, hogy azal két vasok folttal megfoltolták, büszkén dagadozik.

Az történt, hogy az elnök ur a tizenhatórás elnöklésbe beleunván, egyszerűen kimondotta azt a határozatát, hogy *ma is holnap van* s hogy a Ház a miniszterelnök indítványát elfogadta. Egész sor képviselő jelentkezett ugyan szóhoz, hogy a kérdést tisztázza, *hanem az elnök nem törődött velük. Intett, a kormánypart felállott, ő pedig kimondta a határozatot.* Délelőtt még aggályokat érzett, éjjel már leküzdte skrupulusait. Ejjel már tisztában volt vele, hogy nincs választása: meg kell cselekednie azt, a miért az elnöki székbe ültették. Délelőtt még kacérkodott a házszabályokkal, *éjjel már földhöz vágta őket és kijelentette, hogy az a szabály, a mit jónak lát, a mit politikai szükségességnek tart.*

És körültrementtette az erőszakot szánalmas komédiával. Apponyira hivatkozott. Az ő szellemét idézte. Bizonyára tudta, hogy az a szellem most nem ér rá kísérteti s hogy a képviselői nagyon el vannak foglalva maguk a kényelmi szempontjai latolgatásával. Csakis ezért merte Apponyi szellemét felidézni; nem

kellett félni tőle, hogy az a felidézett szellem rája pirít. De ez a komédiázás még visszaszittóbbá tette az erőszakoskodását. Mert az világlott ki belőle, hogy az erőszak nem is elég bátor, hogy a maga lelkiismeretlenségére alapítsa viselkedését, hanem előretolja a meghamisított példát, hogy kegyelmet kérve, ő rá hivatkozhasson. Kiviláglott Percel Dezső eljárásából is az, a mi Tisza Istvánból már napok óta kiderült, *hogy az erőnek e hires hősei, csak kétségbeesetten erőszakosak, de nincs bennük az erő bölcsességéből egy fikarcnyi sem.*

Ilyen módon hamarosan el lehetne intézni a nemzeti küzdelmet. Az elnök egyszerűen nem engedni felszólalni a képviselőket, a többség pedig jogtalanul megszavaz mindent, a mit az elnök eléje tálat. Mirevaló ehhez a silánysághoz a parlamenti keret? Hogy is mondta tegnap Thaly Kálmán? Becsületesebb dolog volna a hatalmi akarat érvényesítését Lobkowitz hercegre bizni. Hát Isten mentse meg a magyart ettől a becsületesebb elintézésétől, de mentse meg attól a komédiától is, a mely parlamenti, alkotmányos formák közt, e formákat kiforgatva, szabályaiban gázolva, parancsait meghamisítva ront neki a nemzet akaratának, képvisellete jogkörének, Isten mentse meg a nemzetet a nagy nap után hánytorgatott abszolutizmustól, — de mentse meg attól az alkotmányosságtól is, a mely az erőszak lelketlen komédiáinak módját ad a nemzet kertjében garázdálkodni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök: Percel Dezső.

A jegyzőkönyv felolvasása után Holló Lajos: A jegyzőkönyv egy része ellen kifogást emel. A miniszterelnök ugyanis tegnap azt indítványozta, hogy az ujoncjavaslatok a holnapi ülés napirendjére tűzessenek ki. Mintán pedig az e feletti határozat már ma hozatott, lehetetlen, hogy az ellenzék a szöveg ellen óvást ne emeljen. Kifogásolja, hogy az elnök a Ház összehívását csak ma rendelte el, félt, hogy ez precedensül

szolgálhat a jövőben és az elnök az nyilvánosság kizárására való törekvéssel mindig az utolsó percen fogja összehívni az üléseket. Szóvá teszi, hogy bár a kérdés feltevéséhez jelentkeztek, az elnök még sem engedte meg nekik, hogy beszélhessenek és egyszerűen kimondta a határozatot. Birálja az elnök tegnapi magatartását, ennek kapcsán ama nezetének ad kifejezést, hogy az elnök nem tartja be fogadalmát. Ujból tiltakozik a jegyzőkönyv egy része ellen. (Helyeslés balról.)

Zboray Miklós: Konstatálja, hogy a jegyzőkönyv helyes szövegben tartalmazza a miniszterelnök első napirend indítványát, de hiányzik az ülés végén tett azon módosítása, hogy az ülés 1903. november 13-án, pénteken délelőtt 10 óra-
kor tartassék. Nem szeretne precedens alkotni és tiltakozik a jegyzőkönyv hiányossága ellen. (Helyeslés a balon.)

Elnök: Felteszi a kérdést a jegyzőkönyv hitelesítése tárgyában. (A többség hitelesíti a jegyzőkönyvet.)

Kubik Béla: A házszabályokhoz szólvá konstatálja, hogy az elnökség nem mindenkivel szemben hajlja végre egyformán a házszabályokat. Mert a mig őt egy tegnapi ártatlan közbeszólásáért rendre utasította, addig a miniszterelnök durva sértő szavai nem vontak maguk után rendreutasítást.

Tisza István gróf miniszterelnök: Nem sértő szándékkal mondotta a kifogásolt tegnapi szavakat, csupán egy tényt konstatált a kifejezésben. Különben is ő néhány képviselő magatartását bírálta, mig Kubik az elnökséget sértette, már pedig a Ház tekintélye érdekében nem lehet megtorlás nélkül hagyni az elnök ellen elkövetett sértéseket. (Helyeslés jobbról.)

Elnök: A Kubik rendreutasítása nem az ő, de az alelnök részéről történt.

Lengyel Zoltán: A házszabályokhoz szólvá szintén az elnök magatartását bírálja. Házszabály ellenesnek tartja, hogy az elnök tegnap Hollónak, decára, hogy jelentkezett, a szót nem adta meg. Ez eljárás egy törvényt nem tisztelő regime jaiképe. (Helyeslés balról.)

Elnök: Lengyel Zoltánnal szemben kijelenti, hogy tiszta intenciók vezeték őt és a házszabályokat a régi szellemben fogja kezelni.

Következik a napirend az ujoncjavaslatok tárgyalása.

Nyiri Sándor miniszter: T. Ház! (Halljuk! a jobboldalon.)

Várady Károly: Ejnye be jó kedvük!

Nyiri Sándor: T. Ház! Elsőször lévén szerencsém a t. Házban felszólalni, mindenekelőtt kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a reám bizott tárcát ennek szent ügyei iránt szerzett lelkesedéssel...

Uray Imre: Szent? (Nagy zaj a jobboldalon.)

Nyiri Sándor: Ahhoz nem férhet kétség, hogy a honvédelmi ügy mindenki

Hol lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni,

ben. Mérték utáni megrendelések 24 óra alatt elkészülnek. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek. A n. 6. voróközönség pártfogását kérve tisztelettel

tryen egy legkisebb próbavásárlást Lebovits Zsigmond ujonnan berendezett elsőrendű szűpész-üzletében, saját készítményű női-, férfi- és gyermekszűpök-

LEBOVITS ZSIGMOND Csapó-utca 5. szám.

előtt szent. (Helyeslés a jobboldalon.) Tehát ezen ügy iránti lelkesedéstől, valamint úgy, mint minden magyar ember szívében, úgy az én szívemben is mély győkezetet vert hagyományos, forró hazaszeretettől... (Zajos éjjezés a jobboldalon.)

Pap Zoltán: Más beszéd, mint a Fejérváryé?

Nyíri Sándor: A király iránt taníthatatlan hűségűl, valamint a törvények iránti feltétlen tiszteletűl áthatva fogom vezetni. (Élénk helyeslés.)

Buzáth Ferenc: Ez kell a magyaroknak! (Derűtség.)

Nyíri Sándor: Kijelentem továbbá, hogy habár magától értetődik, kötelezettséget vállaltok az igen tisztelt miniszterelnök ur programbeszédjében kifejtett ügynevezett katonai program megvalósítására. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Uray Imre: Ha megbírik csinálni!

Nyíri Sándor: Ámbár az a program, a melyet a miniszterelnök ur programbeszédjében és későbbi felszólalásaiban minden kétségtől kizárólag kifejtett, kétséget nem hagy maga után, azért mégis kötelezőnek tartom a magam részéről is, tekintettel arra, hogy az igen tisztelt utólagi képviselő urak kétséget támasztottak az iránt, hogy vajjon ezen katonai program végrehajtása iránt a kellő garanciák megvannak-e, kijelentem, hogy igenis ezen garanciák megvannak, még pedig elsősorban azért, mert ezen katonai reformok a kormány programjában felvetetvén, a kormány ezekért felelős. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) Másrészt pedig azért, mert hiszen ezen reformokat nemcsak úgy vak-tában állítottuk fel, hanem azokhoz az összes, rajuk belfolyást gyakorló tényezőknél a hozzájárulást is megkértük. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Papp Zoltán: Lueger is beleegyezett. (Felkiáltások a szélsőoldalon: Még Körber is!)

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: A midőn tehát meg egyszer a meghatározottabban kijelentem, hogy a programban foglalt katonai reformok becsületes és őszinte keretűl-ítésért egész erőmet latba fogom venni. (Élénk helyeslés és éjjezés a jobboldalon.) engedje meg a t. Haz, hogy a felszólalásomnak tulajdonképeni lényegére, t. i. az épen szóban forgó tárgyra térjek át. (Halljuk! Halljuk!)

T. képviselőház! A 404. sz. törvényjavaslat az 1889. VI. t. c. 14. valamint az 1890. évi V. t. c. 3. §. rendelkezéseinek megfelelőleg, illetőleg a közös hadsereg és a haditengerészet, valamint a honvédség részére megátapított ujoncjutalék mennyiségének az 1903. év végéig való fentartása tárgyában, továbbá a 405. sz. törvényjavaslatat, t. i. az 1903. évben kiállítandó ujoncjutalék megszállásáról szóló törvényjavaslatot f. évi június 30. án terjesztett igen t. elődóm által a t. képviselőház elé. Ezen törvényjavaslatokat, a mint azt már az éjjeli ülés folyamán az igen t. miniszterelnök ur már kinyilatkoztatta, a kormány teljesen magáévá teszi és csak annyiban lesznek bator az utóbb emittett 405. sz. törvényjavaslatához a részletes vita alkalmával módosításokat ajánlani, a mennyiben a főszózatára, valamint az ujoncjutalék számbavétele és a besorozottak állományba vételére vonatkozólag az emittett törvényjavaslatban kitűzött határidők elmulva, azoknak újból való kitűzése vált szükségessé. (Helyeslés a jobboldalon.) Minthogy különösen ezen törvényjavaslatot a véderő-bizottság már letárgyalta

és a célzott módosítások lényegtelenek és egyszerűen a szükségessé vált technikai kiigazítást célozzák, igen kérem, hogy ezen törvényjavaslatokat, illetőleg az első, a mely a napirendre ki van tűzve, nyomban érdemleges tárgyalás alá venni és azt egy általánosságban, mint részleteiben a vita folyamán is megszavazni méltóztatassék. (Helyeslés a jobboldalon.)

T. Képviselőház! A javaslatok elfogadásának égető és mondhatni elkerülhetetlen szükségét oly gyakran és oly behatón megvitatták mindenféle szempontból az egész év folyamán, hogy csak idővesztés volna részéről, hogy mindazon okokkal a törvényjavaslatokat utólag támogatni akarnám. Ezek várják az igen t. képviselőház igen böcs és hazafias elhatározását, hogy megszabaduljanak a katonai szolgálatól és polgári hivatásukat és foglalkozásukat folytathassák. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) A kik most kerülének sorozás alá, a bizonytalanságtól is megszabadulva, még minden feleslegesebb kár nélkül kezdhették meg katonáskodásukat. Eppen ebben rejlik ezen törvényjavaslatok emines fontossága és sürgősége; ha sürgősen törvényerőre emelhetők, akkor még a legnagyobb erőmegfeszítéssel sikerülni fog az év vége előtt a sorozást befejezni és az ujoncokat állományba venni és a véderőről szóló 1889. VI. t. c. 8. §-a értelmében lehetővé válik, hogy a későbbi besorozás folytán már addig is mulasztott három hónapot, illetőleg a számbavételi munka miatt még januárban mulasztandó majdnem egy hónapot, tehát összesen négy hónapot nem kell ezen legénységek utána szolgálni, vagyis az általános legénységi változásoknál annak idején ezek az emberek nem fognak tovább vissza tartani. (Élénk helyeslés a jobboldalon és a középén.) Egy igen fontos indok továbbá, a miért ezen törvényjavaslatok megszavazása sürgőssé vált az, hogy az általános legénységi változás után a tényleges szolgálatban tovább bantartott legénységet mentől előbb szabadságra lehessen bocsátani. (Helyeslés a jobboldalon.) A mire nézve megjegyzem, hogy ezen feltételek mellett, hogy sikerül a sorozást még ez évben befejezni, az úgy van tervezve, hogy a gyalogságnál a szabadságolások minden esetre még karácsony előtt megtörténjenek.

Nyíri Sándor: Ezek és ezek várják a törvényhozás bölcsességétől, egyrészt, hogy hazatérhessenek otthonaikba, másrészt, hogy megmentsek a kétes bizonytalanságtól.

Hellebrant Géza: Mi van a kérényekkel.

Gabányi Miklós: Azokat nem merik előhozni.

Nyíri Sándor: Apellál az ellenzék méltányosságára is, mert az sem lehet, hogy a honvédséget megbénítsák. Ha már nem is akarják megszavazni azt, de legalább ne akadályozzák meg, hogy a hazafias érzésektől áthatott képviselők hozzá ne járuljanak e szent kötelezettséghez. (Percegő tartó viharos helyeslés, éjjezés és taps a jobboldalon.) A szónokot számosan üdvözlők.)

Hellebrant Géza: Nem fogadja el a beiterjesztett ujoncjavaslatokat. (Élénk helyeslés az ellenzéken.) A küzdelmet mindaddig folytatni fogják, míg a magyar nyelv jogait a hadseregben minden vonalon ki nem vívják. Hosszan foglalkozik a tisztképzéssel és a katonaiskolákkal. Nem tudja, hogy a magyar nyelvet milyen tantárgyakkal teszik kötelezővé. A zászló és jelvények kérdését fejtegetve visszatér minden kombinált közös vagy együttes jelvényt, van nekünk szép há-

romszinű lobogónk, azt kell használni. (Ugy van: bajról.)

Élnök: Öt perc szünetet ad.

Szünet után

Okolicsányi László kibeszélte az ülést.

Egyház és iskola.

Nánássy Lajos, a Debrecenből Amerikába költözött ifju pap tegnap küldött Kiss Aron püspöknek hivatalos jelentést arról, hogy a south-chicagói lelkesíti parókiát elfoglalta. Nánássy, mint őszes amerikai magyar lelkesítési, a tiszántúli kerület püspökének fenhatósága alatt áll.

A főiskolai igazgatótanács gyűlése. A főiskolai igazgatótanács tegnap délelőtt kezdte meg rendező őszi közgyűlést, melyen a novemberi kerületi közgyűlés tárgysorozatát készíti elő. A közgyűlést, melyen Kiss Aron és Degenfeld József gróf elnököknek, ma délelőtt folytatják.

Tanári székfoglaló. Dr. Szabó Márton, a ref. főgimnázium új tanára, ma délelőtt fél 11 órakor tartja meg székfoglaló értekezését a főiskola, disztermében. Az új tanárt Kiss Aron püspök fogja üdvözölni. A székfoglalón mindenkit azívesen lát a főiskolai igazgató.

Árvaügyi gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház árvaügyi-bizottsága november hó 14. én délután 5 órakor az egyház tanácstermében ülést tart. Tárgyak: Folyó ügyek.

Presbyteri gyűlés. A debreceni ev. ref. egyház november hó 15-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az egyház tanácstermében presbyteri gyűlést tart. Tárgysorozat fontosabb pontjai: Dombi Lajos esperes meghívója néhai Szabó János esperes síremlékének folyó évi november 24. ik napján tartandó leleplezési ünnepélyére. Kuldöttségi jelentés az egyházközéleti közgyűlés tagjainak kisorsolásáról és a betöltendő helyekről.

Lenc Géza meghívása. Lenc Géza licentiaus lelkész, a debreceni theologia magán tanárát a mezőtúri nagy református hitközség lelkészül hívta meg. Lenc valószínűleg elfogadja a meghívást.

VIDÉK.

Temesvár nem fizet adót.

Adóhátralékok Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) Temesvár városa mindig akként tündöklött, hogy hű maradt a kormányhoz. Lett legyen volna bárki miniszterelnök, Temesvár híven kitartott volna mellette. A most folyó nemzeti küzdelemben is a legkevésbé méltó szerep Temesváré volt, csupán néhány ellenzéki érzelmi ügyvédnek sikerült valamelyes mozgalmat előidézni Hederváry városában.

Temesvár nem hozott „renitens” adó-megttagadó határozatokat. Hű volt a kormányhoz. — Nem hozott ilyen határozatot, de nem fizetett adót. Az egész országban Szegeden kívül alig van törvényhatóság, a mely atlag annyi adoval maradt volna hátralékban, mint Temesvár.

A temesvári kir. pénzügyigazgatóság által a közigazgatási-bizottsághoz tett jelentés és kimutatás szerint 1903. október hónapban Temesvár szab. kir. városban befolyt egyenes adók címén 29,351 kor. — 26.8 koronával kevesebb, mint az előző év október hónapjában. Október hó végéig egyenes adókban 858,176 koronát fizettek be, — 116,742 koronával kevesebbet, mint az 1902-ik évben. Hadmentességi adók címén

Hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni, hogy az idei őszi és téli idejére női, leány és gyermek felöltő alkalmasságban nagy mennyiségben meg-

érkeztek, melyre szíves figyelmüket felhívjuk. Eredeti Berlici Modélek leszállított árakban. Különlegesen svéd és dán koponyagömbök és blúzok. Számos szép nagytáncosokban. **Órvas Testvérek** Debrecen, Hungária kávéház mellett.

az idén mindössze csak 448 68 koronával kevesebb foly be, mint a múlt évben.

Ezzel a 116,742 koronával szemben a kétszer annyi adót fizető Szeged 200,000 koronával hátralékos. A többi városok kimutatásából is kitűnik, hogy az egész országban leginkább Szeged maradt meg hazafias adómegettagadó határozata mellett, azután Temesvár, a mely nem is tagadt meg az adót.

Öngyilkos óvónő. Mint Csókáról jelentik, Paros Mária eszéai okleveles óvónő tegnapelőtt gyufafovalattal megmérgezte magát s rövid idő múlva kiszáradt. A szegény leány, a ki derék földműves szülők gyermeke volt, nem tudott álláshoz jutni s ez keserítette el halálra. Az öngyilkos óvónőt nagy részvét mellett temették el.

Gyilkosság a Nászjelenen. Nem mindennapi gyilkosság történt az elmúlt éjjel Aranyágon, hol egy fiatal férj Strifunics István bocsorkésztő a nászjeleszéken ölte meg fiatal feleségét. A lakodalmom után nagy dártdót csaptak a leány szülei és a férj holt részegre itta le magát. Az ittas ember aztán elkezdett veszedeni. Felesége csendesíteni skarta a férjét, mire az előrántotta kését és azt markolatig döfte a felesége hasába. Az asszony sebe életveszélyes. Strifunics Istvánt le tartóztatták a csendőrök.

Debrecen és az adómegettagadás.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Debrecen, november 14.

Debrecen város törvényhatósági-bizottsága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott s hazafias lelkesedéssel szállt szembe Tisza István gróf belügyminiszter rendelkezésével.

Hiába minősítik a labancok a tántoríthatatlan lelkesedést *kuruc-kodásnak*, hiába deklarálják forradalmároknak a magyar polgárt, ha ur akar lenni a maga portáján és hiába fenyegetnek kormánybiztossal, mumussal és abszolutizmussal, Debrecen város közönségének képviselőit még se tudta az erős kéz politikája megkísérteni, legkevésbé meg-tántorítani.

A törvényhatósági bizottság tagjai lelkesedéssel tartották fenn előbbi határozatukat s bár Hédeváry után Tisza István gróf is ráírt a városra, nem adták be a derakukat. És azzal, hogy a törvényhatóság egyhangulag hozott határozattal néz az erőszak szemébe, nemcsak rendithetlenül állt ki a nemzet jogait és követeléseit védelmezők mellé, de példát is statuált.

Példát arra, hogy az erőszak politikájától sem riad meg a magyar s hogy nem támogathat olyan kormány hatalmat, a mely csak kötelességekre szorít, de nemzeti jogokat nem ad. Példát arra, hogy nekünk közigazdasági fejlődés és igaz nemzeti cselekedet kell. Elégge kifosztotta már az országot az osztrák politika. Eleget meggázoltak már nemzeti

érzelmeinkben, hagyományainkban, eleget nyögtük már az alkuszpolitika ökölcsepásait.

Debrecen városa az erős kéztől sem retirál. Kimondott szavának ura. Nem szívja vissza a szót senki szép szeméért. Olyan tüzzel, olyan lelkesedéssel s olyan egyhangu határozattal dokumentálta ezt, a mely méltó volt a nagyság egy olyan mentsvárához, mint a milyen Debrecen.

A közgyűlésről különben alábbi tudósításunk ad számot:

A közgyűlés.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap rendkívüli közgyűlésre gyűlt össze. Egyetlen tárgya volt ennek az a rendelkezés, a melylyel Tisza István gróf lepte meg Debrecen városát.

A bizottsági tagok megtöbbszörtek a nagytanácsot. Csendesen, nyugalmassan várták a közgyűlés megnyitását, de mikor a Tisza István neve az előadó ajkairól először elhangzott, felzúgott az abcug s menten tisztában lehetett vele mindenki, hogy milyen érzelmei tartják megszállva a szíveket s mi lesz a határozat.

Kovács József polgármester elfoglalja az elnöki széket. Jelenti, hogy a főispán gátolva lévén a megjelenésben, az ő megbízásából, de a törvény rendelkezései szerint is, ő foglalja el az elnöki széket. (Helyeslés.) Röviden jelzi a mai rendkívüli közgyűlés összehívásának előmenyit, a rendeletet, a melynek értelmében a hozott határozatot a kormány-elnöke, mint belügyminiszter nem hagyta jóvá. A rendkívüli közgyűlést megnyitja s felhívja Csóka Sámuel tanácsnokot, hogy a vonatkozó ügyiratokat ismertesse.

Csóka Sámuel részletesen terjed ki arra, hogy a törvényhatósági-bizottság szeptemberi közgyűlésén határozatot hozott, a melylyel az *adóbefizetés elfogadását megtagadta*. Ismerteti Hédeváry erre vonatkozó és sürű ellentmondásokkal fogadott leiratát. Erre a polgármester válaszolt és a rendelkezést törvénytelennek, végrehajthatatlannak deklarálta.

— *Helyes! Helyes! Eljen! —* zúgott fel több oldalról.

Bakonyi Samu dr.: Példát mutatott vele!

Csóka Sámuel ezután Tisza István gróf ama rendeletét olvasta fel, a melyben Hédeváry határozatát és utasítását fentartja.

— *Abcug! Abcug! —* zug fel a baloldalról.

Csóka Sámuel jelenti, hogy Tisza István...

— *Abcug! —* volt megint a viszhang.

Csóka Sámuel folytatja: ...belügyminiszter leiratára Kovács József polgármester válaszolt a főispánnak, a ki a rendelkezést hozzátérjesztette. A polgármester törvényben gyökerező jogánál fogva adta meg a választ, kijelentvén, hogy *most sem érzi magát hivatottnak arra, hogy a belügyminiszteri rendelkezést végrehajtsa.*

— *Eljen! Eljen! —* hangzik a lelkes kiáltás.

Csóka Sámuel: Erre hívta össze Puky Gyula főispán három nap alatt a rendkívüli közgyűlést, a mely elé a városi tanács a következő határozatot terjeszti be:

A városi Tanács míg egyfelől helyeslő tudomásul veszi, hogy a polgármester az 1886. évi XXI. t. c. 73. §.

d) poutja értelmében a főispán urhoz jelentet, addig másfelől belügyminiszter urnak 1903. évi 102317. és 105974. számok alatt kelt rendeleteit tárgyalás és határozathozatal végett az 1903. évi november hó 13. napjára egybehívott rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűléshez beterjeszti azon javaslatot, hogy a bizottsági-közgyűlés az önkéntesen befizetni szándékoló állami adók elfogadását megtagadó korábbi határozatát továbbra is tartsa fent.

Viharos zúgó éjzenzés hangzott fel minden oldalról. Sűrűn tört fel a lelkes kiáltás:

— *Elfogadjuk! Elfogadjuk! Eljen a polgármester! Eljen a tanács!*

Kovács József: A határozathoz nem kíván szólni senki? ...

— *Senki! Senki! —* zugják.

Kovács József: Méltóztatnak elfogadni?

— *Elfogadjuk! Egyhangulag fogadjuk el!*

A viharos felkiáltások csillapultával Kovács József polgármester kihirdette, hogy a tanács határozatot, **a közgyűlés egyhangulag elfogadta.**

Miután még kihirdette azt is, hogy a rendkívüli közgyűlés hitelesítése nyomában megtörténik, megköszönte a bizottsági tagok hazafias érdeklődését és a közgyűlést berekesztette.

A rendkívüli közgyűlésre nagyszámmal egybegyűlt bizottsági tagok lelkes hangulatban az elnök éltetésével oszlottak el.

SZÍNHÁZ.

Bob herceg. Olyan szerencsésen még nem fogtak kezét társszerzők, mint Huszka, Martos és Bakonyi. A Huszka könyved, érzelmes melódiait mintha rászabták volna arra az álmódú, úde, selymes poézisra, a melyen csilingelve futnak végig a Martos Ferenc briliáns rimeit s a melyhez olyan-olyan jó köntös a Bakonyi Károly naiv és szűzies szövegkönyve. A magyar közönség nemcsak szeretettel, hanem lelkesedéssel örömmel acc-pálja ma is a Bob herceget, a melyben a magyar operette csecesemő-muzsájának nevedését, virulását látja. Debrecen színházjára publikuma sem fogadott még egyetlen darabot sem ennyire kegyeibe. — Tegnap, a jubiláris huszadik előadásán, nem volt egyetlen üres hely sem a nézőtérben. És milyen meleg ez a közönség! Milyen pazarul, milyen készséggel adta jelet annak, hogy honorárni képes és honorárni akarja a szerzők és szereplők fáradságát, művészi munkáját! — *Felbő* Rózi vezetett tegnap is az előadást, szintiszta játékbeli művészettel és magas klasszisu énekelésével. — Ő és K. Hegyi Lili, a legbájosabb Annie, alig győztek hatálokodni a sürű tetszésnyilvánításokért. Pompásan játszott Krémer is, a ki új kupléival zajos derűséget keltett. Erdemesen váltak ki még az összesből Mezey, Püspöki Rózi, Havasi Szidi és főleg *Szilágyi Aladár*, a kitől Figaró utódai bizvási leckét vehetnének a fodrászok tánc- és illemtanából. (g. z.)

A bérlők mozgalma. A debreceni színház bérlőinek ama mozgalma, a melylyel az előadások fél nyolc óráig kezdésének visszaállítását provokálják, várokozason *felüli arányokat ölt*. Semmi sem bizonyítja jobban, mint éppen ez a mozgalom, hogy a színház-bizottság tul-lótt a célon, mikor a bérlők óhajára hivatkozva változtatta meg az előadások

Uj férfi divatüzlet!

Műparáru üzletbenm ujonnan berendeztem az uri divat cikkeket, u. m. ing, gallér és kézelők, zsebkendő, nyakendő, kalap, harisnya és esernyők stb. dus választékban és jutányos árban beszerezhetők

BORSOS KATA

műparáru és uri divatüzletében, városház épület.

kezdésének idejét. A bérlők álláspontja egészen más. A régi rendszer fenntartását kívánják s egyhangu óhajukat a színházbizottsághoz intézendő kérelmük tömeges aláírásával fejezik ki. Ezen kérelmet máig már száznál több színházi bérlő írta alá, tehát tekintélyesen nagy számmal több, mint a mennyi az összes bérlők számának a fele. De az aláírás még folyton tart s kétségtelen, hogy ez a szám még jobban meg fog szaporodni.

Színházi hírek. Szombaton kerül színpadra Shakespeare 5 felvonásos tragédiája az „Othello, a velencei mór”. A tragédia szerzőjének a következő: Velencei dóge — Csiky László, Babantio — Szilágyi Atadár, Gratiano — Szalay Károly, Lodovico — Pataky Béla, Othello — Klenovits György, Cassio — Krasznay Ernő, Jago — Sebestyén Géza, Rodrigo — Nagy János, Montano — Iványi Antal, Desdemona — Measzáros Margit, Emilia — Jeszenszkyne, Bianca — Krémerné Lili. — Vasárnap este lesz a premijere Strauss József 3 felvonásos operettjének a „Tavaszi”-nak, melynek a szövegét Lindau és Wilhelm irták. A zene-zámmat Strauss József hangjátékából Reitterer Ernő állította össze. Az operett szereposztása a következő: Csapó Gusztáv, ügyvéd — Mezei Andor, Margit, a felesége — R. Réthy Laura, Hollós Jeromos — Krémér Jenő, Cecília — Havasi Szidi, Ernő — Karacs Imre, Berta — Székely Iona, Szalóki báró — Cserny Béla, A baróné — Krémerné Lili, Gál Feri, Csapó irodavezetője — Iványi Antal, Anna, szobaleány — Felhő Rózsi, Mayer — Nagy János, Flóri — Illésházy Margit, Kamparier, vendégfőnök — Szilágyi Atadár, Naci, pincér — Faragó Ödön, Izabella, az elvált asszonyok klubjának elnöke — Püspöky Rózsi. A darab meséje Budapesten játszák, az I-ös és II-ik felvonás Csapó irodájában, a III-ik felvonás a Svábhegyen.

UJDONSÁGOK.

Öngyilkossági kísérlet.

A szerelmi bánat áldozata.

Debrecen, november 14.

A tegnap esteli órákban egy csinos fiatal leány marólugot ivott. Reménytelen állapotban szállították ki a kórházba, hol dr. Hutiray József kórházi orvos azonnal kezelés alá vette.

A halmi vágyó leányt Kulcsár Mariskának hívják. Egyszerű varróleány volt, a ki már mint fiatal leány saját munkájával kereste meg kenyerét s boldog volt, ha a hét végén szerény fizetését szüleinek juttathatta. Észre sem vette mire nagy leány lett beöle. Megszólalt a szíve. Megszeretett egy deli legényt, a kit az első szerelem rajongásával vett körül s a kiről azt hitte, hogy hasonló érzelmeket táplál iránta. Csalódott. Az ifjú csak haszudta, de nem érezte azokat, a miket a szép leány fülébe sugott. Csapodár lelke az első kedvező alkalommal megtagadta a leányt s másnak tette a szépet.

Az a hír, hogy kedvese más leányt boldogít szerelmével, lesújtólag hatott a gyermekleányra. Szíve megtört a fájdalomtól, bujait nem tudta elviselni s a halálban keresett megnyugvást.

Tegnap este, szüleinek Cserepes-utca 5. szám alatti lakásán marólugot ivott. Most súlyos betegen, öntudatlan állapotban fekszik a kórházban, míg a szülei aggodva állják körül betegágyát s szivazorongva lesik szeretett leányuk minden mozdulatát.

*** Vasárnapi istentiszteletek.** Holnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet a református templomokban: Nagyteplomban Uray Sándor. Kistemplomban Dicsőfi József. Újtemplomban Szele György. Ispolyi-templomban K. Tóth Kálmán. Szegényházban Hajdu Zsigmond. Csapókerti imaházban Kovács Janos.

*** Személyi hírek.** Dr. Bakonyi Samu Debrecen város és dr. Benedek János Hajduböszörmény képviselője Debrecenben időznek. Tegnap mindketten részt vettek a város rendkívüli közgyűlésén.

*** Püspöki ebéd.** Kiss Aron püspök tegnap délelőtt fényes ebédet adott a főiskolai igazgatótanács tagjainak tisztelőre. Az ebéd, a melyen számos felköszöntő hangzott el, délután három óráig tartott.

*** Heronymi miniszter Debrecenben.** Az új kereskedelmi miniszter vasárnap hajnalban Debrecenbe érkezik. Három órai itt tartózkodása után tovább utazik Szatmárra, hova kilenc órakor fog megérkezni. Debreceni időzése alatt szalon kocsiját nem fogja elhagyni s így hivatalos fogadtatása nem lesz. Szatmáron serényen készülnek fogadtatására, hova a miniszter programbeszédjének megtartása végett utazik.

*** Csokonai-ünnep.** Az Iparos Ifjak Önképző-Egyesülete vasárnap, folyó hó 15-én tartja nagyvadású Csokonai-ünnepét, társasvacsera és táncal egybekötve a következő műsossal: Nyitány a műkedvelő zenekartól. Reményhez, szóló ének, Bucsay István ur. Komoly szavalt, Kalicki Ernő ur. Felolvasás, Csokonai vigmuzsája, dr. Kőrösi Kálmán ur. Hegedű szóló, Pásztor Gyula ur. Vigszavalt, Csikóboros kulacsocskám, Madarász Gyula ur. A kik netalán tévedésből meghívót nem kaptak, forduljanak az iparos ifjak egyesületébe Simonffy-utca, városi bérház II. emelet, a hol vasárnap délig jegyeikkel együtt átvehetik. A rendezőség.

*** Kinevezés.** A pénzügyminiszter Hachnel Ferenc nyírabatori dohánybevéltő hivatali kezelőt a VIII. fizetési osztály utolsó fokozatába léptette elő.

*** A vidéki sertéskereskedők panasza.** A tegnapi postával panaszos levelet kaptunk. A közelvidék sertéskereskedői lapunk útján folyamodnak a nyilvánosságához, hogy elmondják milyen szorult, kellemetlen és nehéz helyzetük van nekik Debrecenben. A panaszos levelet szó szerint az alábbiakban reprodukáljuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nagyon szépen felkérjük, hogy legyen szives és panaszunknak adjon lapjában egy kevés helyet. Mi, mint idegen sertéskereskedők, majd min-

dennap más városban vagyunk vásáron, de mindenhol örömmel fogadnak bennünket, hiszen forgalmat csinálunk, a melyből kijut egy városra, mint az üzletekre. És mégis egyedül csak Debrecen városában nem kapunk reádes helyet. A sertésvásártér környéke mind tele van a tulajdonosok sértéseivel és nem engedik be a mi sertéseinket a hizaldába sem, mert attól tartanak, hogy talán vészes állatokat hajtunk fel. A hol szállásra szoktunk menni, ott pedig a rendőrség tiltott ki és szigoruan büntet.

Igy nem leszünk képesek, hogy ide sertéseket hajthassunk vásárra. — Elég súlyos az reánk nézve, hogy az állatorvos bezárja a várost a vész miatt és a mikor felszabadul, akkor meg pénzért sem kapunk helyet sem magunknak sem a jószágainknak. Már így is csak olyan kevés a Debrecenbe járók száma mintha csak egy falubeli vásárra hajtának fel. A szigorúság miatt van ez, pedig nagyon súlyos helyzet ez a fogyasztó közönségre nézve is.

Ha ezen panaszunk figyelembe nem vétetik vagy a városi előjáróság nem jelöl helyet, hogy hol lehet szállást bérelni, akkor kénytelenek leszünk az összes vidéki kereskedők a miniszterium elé terjesztetni ezt az ügyet s ott keresni orvoslást.

Több idegen sertéskereskedő.

* A műhelytelep munkálakásai.

A Máv. műhelytelepe mellett tervezett munkálakások közül tíz épület már csaknem teljesen elkészült s tisztán a tetőzetet várja. A munkálatokat Szikszay Lajos építész vezeti. A többi munkálakások építését a jövő év májusán kezdik meg.

*** A légszuszogófogasztók figyelmébe.** A légszuszogó igazgatósága tudatja az érdekeltekkel, hogy a légszuszogó lámpagyújtók tanyája nov. 15-től a városi iroda és lámparakár pedig november 20-tól a Piac-utca 81. szám alatti helyiségbe költözik át. Ennélfogva az éjszakai zavarok vasárnaptól már az új helyiségben jelentendők be november 20-tól.

*** Vásárosok figyelmébe.** A kereskedelemügyi miniszter közhírré teszi, hogy a Dombrádon (Szabolcs megye) október 5-ikéi elmaradt országos marhavásár helyett, e hó 16-ára, kizárólag hasított körmű állatokra nézve, pótvásárt engedélyezett.

*** Ünnepi felolvasó ülés.** Csokonai Vitéz Mihály születési napjának évfordulóján, azaz november 17-én ünnepi felolvasó ülést rendez a Csokonai-kör elnöksége. Az ünnepi felolvasó ülést a jelzett napon délután öt órakor, az Arany Bika-szálloda disztermében a következő műsossal tartják meg: 1. Nyitány. Csokonai-dallamokból összeállította: Rác Károly; előadja: Rác Károly zene-kara. 2. Megnyitó beszéd. Mondja: Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke. 3. A tihanyi echóhoz. Férfikarra átírta Mácsay Sándor; előadja: a városi dalegyet. 4. Csokonai-dalok. Szavalja Dóczy Iona kisasszony. 5. Csokonai macedonai. Értekezés; írta és fel-

olvassa: Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára. 6. Csokonairól, Költemény; írta és felolvassa: Szávay Gyula, a Csokonai-kör választmányi tagja. 7. A csikóbőrös kulacshoz. Férfikarra átírta Mácsay Sándor, előadja: a városi dalegylet. Belépti-díj személynként 1 korona. Diák-jegy 20 fillér.

* **Szegény gyermekek felruházása.** A „Debrecen szörnyekben állandó összejöveteleket rendez egy polgárokból alakult asztaltársaság, a mely szórakozásai közben fillérből tőkét gyűjt s a hidegebb idő beálltával szegény gyermekeket ruház fel belőle. A felruházás hét-főn este hét órakor lesz. Ekkor osztják ki egy csomó szegény gyermek közt a téli ruhákat. A ruhakiosztás után az asztaltársaság tisztujtást is tart.

* **Jurista bál Debrecenben.** Már egy ízben hiradással voltunk annak a rendkívül fényesnek ígérkező táncvigalomról, a melyet a debreceni jogászvilág tagjai rendeznek a farsang folyamán. A megindított akció igen széles mederben folyik s jölehet a bál csak január 9-én lesz, a rendező-bizottság Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt sűrűn ülésezik, hogy a rendelkezésükre álló hosszú idő alatt egy olyan fényes, előkelő és nagyszabású mulatságot készítsenek elő, a milyen már régen nem volt Debrecenben. A rendező-bizottság különben ma, szombaton este hat órakor is ülést tart Vecsey Imre főjegyző hivatali helyiségében, a melyre az érdekeltek ez uton is tisztelettel meghívotnak.

* **Szobafestők, mázolóok és fényezőok mozgalma.** Fölkérjük a debreceni szobafestő-, mázólo-, aranyozó-, fényező- és cimfestősegeket, hogy e hó 15-én, azaz vasárnap délután 2 órakor, a Szarvashoz címzett vendéglőben, alakuló gyűlésre minél számosabban sziveskedjenek megjelenni. A vezetőség.

* **Főhadnagyból — felmérési növendék.** Nemrég irtuk meg, hogy Sypniewsky Gyula 3-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagy leköszönt tiszti rangjáról. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a pénzügyminiszter Sypniewskyt ideiglenes minőségű felmérési növendékké nevezte ki.

* **Elfogott katonaszökevény.** Nagy tévedésből ábrándult ki tegnap Debreceni Sándor, segéd. Még a múlt év tavaszán bevették katonának s októberben be kellett volna vonulnia a helybeli honvéd gyalogezredhez. Az ex-lex, meg az obstrukció annyira megzavarták és azt hitte, hogy neki nem kell bevonulnia. Debrecen elhagyta, mert élt a gyanúval, ha itt tartózkodik könnyen befoghatják. Mint a következmények mutatják ebben a feltevésében nem is csalódott. Tegnap visszatért Debrecenbe s a rendőrség nyomomban elfogta. A katonaszökevényt holnap átadják a katonai parancsnokságnak. Szegény Debreceni Sándor gazdagabb lett egy csalódással, az ujoncért áhító katonaság meg egy bakával.

* **A kik mindent eliszznak.** Két szováti atyafi új bort kóstolni tért be a Nyugoti-soron lévő Halász-féle kocsmába. A nedű mindkettőnek ízlett, de különösen Antal Jánosnak, a ki váltig nógatta

pajtását, hogy hozasson még egy üveggel. Bézi Mihály azonban nem mutatott nagy hajlandóságot, a mi arra indította társát, hogy vadonat új eszímáját ellopta és elment vele. Nemsokára azonban visszatért s most már ő fizetett. Ez a pénz is eluszott, de Antal János toroka még mindig száraz volt. Inni akart tovább s egész hidegvérrel ment ismét pajtásának, most már a téli kabátját húzta le róla. A mulatozás persze tovább folyt, addig míg a pénzből tartott. Végre ez is csak elfogyott, Antalnak még mindig nem volt elég s már épen azon gondolkozott, hogy mit lehetne elvanni még barátjától. De már ebbe beleszólt a kocsmáros is, a ki Antalt átadta a rendőrségnek, mert, ha tovább is szabadjárja hagyja, barátját pőrre vetkezteti végül talán őt magát is zálogba hagyja.

* **A miniszter a munkásokért.** A kereskedelmi miniszter az iparhatóságokhoz a következő körlevelet intézte: Az iparos munkások panaszai soronkívüli elintézésre tárgyában. — Valamennyi másodfoku iparhatóságnak! Ujabbban ismét panaszok érkekeznek hozzám, hogy az elsőfoku iparhatóságok a munkások panaszait vagy egyáltalán nem fogadják el vagy ha el is fogadják, azok tárgyalására csak hetekkel a panaszos beadvány beérkezése után tüznek ki határnapot. — Utalva hivatali elődömnök ugyanezen tárgyban 1908. évi december hó 15-én 84,804. szám alatt kiadott körrendeletére fölhívom a címet, utasítom a hatósága alatt álló elsőfoku iparhatóságot és ipartestületeket, hogy a munkásoknak bármint természetű panaszait azonnal fogadják el, soronkívüli tárgyalják és azokat lehetőleg a panasz beadásának napján intézzék el. Budapest, 1908. október 17. A miniszter megbízásából: Abonyi, min. tanácsos.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Flerit Gyula ág. ev. 24 éves, Pap Kálmán év. ref. 87 éves, Miadszenti Ferenc év. ref. 19 napos.

* **Cimbalom tanítást** előnyös árért elfogad, saját lekásán is, Farkas János végzett cimbalomtanító. Arany János-utca 22.

* **26 krajcár 1 liter** martinkai ujbór, a Markus Dréher-féle Sör-csarnokában.

* **Női ruha varrónő,** a ki Bécsben és Budapesten dolgozott elfogad angol, francia divat szerint a legizlésebb ruha készítést. Vidéki megrendeléseket is elfogad. Nógrádi Sándorné Piac-utca 42. (Lamprecht palota) I. emelet. Ugyanott jobb házból tanuló lányok felvételnek.

* **Uri fehérneműek** készen és mérték szerint, valamint kifogástalan szabású férfikelengyéket a legszebb kivitelben szolid árban ajánl Fekete Jakab férfitáncos, kalap és fehérnemű üzlete Debrecen főtéren.

TÁVIRATOK.

Kilépés a szabadelvűpártból.

Budapest, november 13. Ivánka Oszkár ma levelet intézett Podmanicky Frigyes báróhoz, mint a szabadelvűpárt elnökéhez. Leveleiben elmondja, hogy a szabadelvűpártban sokan most azért maradtak benn, — bár a nyelvkérdésben a felségmagya-

rázatot nem helyeselték, — mert az obstrukciót nem akarták támogatni. Most ő, Tisza István boilásai, a törvény és házszabályok félremagyarázása miatt, arra az időre kilép a szabadelvűpártból, a mely idő alatt a Loyd Klubban Tisza István gróf a kommandáns.

Heves küzdelem.

Budapest, november 13. A függetlenségi-párti ma este Tóth János elnöklésével értekezletet tartott, a melyen élesen kikelt az erőszakosság politikája ellen. Az értekezlet ezután egyhangulag hozott határozatával kimondta, hogy a párt a leghevesebben fog küzdeni a katonai javaslatok ellen. Polonyi Géza a képviselőház szombati ülésén a napirend megállapításánál indítványozni fogja, hogy az indemnitást is napirendre tűzzék, mert költség nélkül nem tarthatnak katonákat.

A porosz választások.

Berlin, november 13. Reggel 3 óráig 170 választókerületből 279 választás eredménye jelentetett. Biztosan megválasztottnak tekinthető 87 konzervatív, 26 szabad konzervatív, 77 centumpárti, 51 nemzeti liberális, a szabadelvű néppárt 20 tagja, a szabadelvű egyesület négy tagja, 2 dán és 3 pártonkívüli. Öt választókerületben még nem történt választás. A konzervatívek nyernek 2 új mandátumot és veszítenek három, a szabad konzervatívek egyet nyernek és ötöt veszítenek, a nemzeti liberálisok egyet veszítenek, a szabadelvű néppárt nyer ötöt s veszít, a pártonkívüliek veszítenek egyet s nyernek kettőt.

Az öngyilkos miniszter.

Róma, november 13. A nápolyi községtanácsban az elnök megható szavakat szentelt Rossano emlékének. A szocialisták azzal tüntettek az öngyilkos pénzügyminiszter ellen, hogy míg valamennyi városatya a gyász jeléül fejkelt, ők ülve maradtak. Palizzoco, a mint meghallotta, hogy Rossano öngyilkos lett, keservesen sirt.

A spanyol kormányválság.

Madrid, november 13. A kormány lemondását elhalasztották, nehogy a republikánusok önmaguknak tulajdonítsák a kabinét bukásának sikerét s ezt agitációra használhassák föl. Robledo, a kamara elnöke nem akart a kamarától bizalmi szavazatot provokálni.

Az új köztársaság

Berlin, november 13. New Yorkból táviratozzák a „Berliner Tageblatt“-nak, hogy az amerikai hadügyi kormány csapatakat küldött a panamai földszorosra s megerősítette a helyőrségeket Colonban és Panamában.

TÖRVÉNYKÉZÉS.

§ Gondnokság. A nagyváradi törvényészék Des Echerolles Kruspér István 37-ik gyalogezredbeli hadnagyot tékozlás

miatt gondnokság alá helyezte. Kruspér István, a ki Debrecenben is sokszor fordult meg, Nagyvárad legelőkelőbb családjai egyikeinek sarja.

HIREK.

Éjjeli posta.

Forradalmi mozgalom a cár hadseregében.

A hadügyminiszter titkos rendelete.

(Saját tudósítónktól.)

Szentpétervár, november 13.

Kuropatka tábornok, az orosz hadügyminiszter a múlt héten a következő titkos rendeletet intézte az összes ezredparancsnokokhoz:

„A birodalom rendőrségének a hadügyminiszteriumhoz érkezett jelentései szerint néhány év óta forradalmi iratok és nézetek terjesztettek az orosz hadseregben, melyek a fennálló kormányzói rend ellen igazolnak. Az igazató iratokat vagy posta útján terjesztik, vagy valamely igazató belépődik a kaszárnyába s ott az udvaron, vagy félreeső helyen, vagy a legénység szobáiban széjjelszórja.

Dacára annak, hogy a csendőrség a legnagyobb buzgalommal keresi az iratok terjesztőit, soha még egyetlen vizsgálat sem vezetett eredményre. Ez azt bizonyítja, hogy a legénység nagy része egy huron pendül az igazatókkal. Ezenfelül a katonai hatóság nem tanusítanak elég erélyt és gyorsaságot a vizsgálatok körül s a csendőrséget kellőképpen nem támogatják.

A titkos rendőrség arról is értesített engem, hogy a csapatok parancsnokai, ha rá is jönnek, hogy a legénységök között forradalmi iratokat terjesztenek, — azt kényelmi szempontból — felettes hatóságaik előtt eltitkolják.

Szigorúan megparancsolom ezennel, hogy a csapatparancsnokok kettőzött éberséggel őrköjjenek a legénység között ebben az irányban. De még fokozottabb éberséget követeltek azon csapatoktól, melyekben zsidók szolgálnak, mert a tapasztatások igazolják, hogy a zsidó nép között van a legtöbb forradalmár.

Az ezredparancsnok uraknak a következőket hagyom meg:

1. Intézkedni, hogy minden igazató nyomtatvány terjesztéséről a csapatparancsnokok azonnal jelentést tegyenek felettes hatóságaiknál.

2. Ilyen ügyek a vizsgálat eszközése végett nyomban áttétessenek a csendőrséghez, melynek hatáskörében a felügyeleti ügyek tartoznak.

3. A legénység körében titkos rendőrség szervezendő, a mely minden megfigyelésről naponta jelentést tesz.

4. A csapatparancsnokok és a zsidó katonák folytonos, ha nem is hivatalos megfigyelés alatt álljanak.

× **A beteg német császár.** (Éjjeli express tudósítás.) A római lapok mai száma szenzációs hírt közölnek, a mely a német fővárosban érthető izgatottságot keltett, noha a közlemény minden valószínűség szerint alaptalan. Azt újságolják ugyanis a római lapok, hogy egy német udvari tisztviselő San-Remóba utazott és ott tárgyalásokba bocsátkozott a Styria-nyaraló kibérése céljából. Ebben a villában lakott egykor Frigyes császár, mikor már nagybeteg volt. A római újságok szerint Vilmos császárnak

akarják kibérélni a san-római nyaralót. Berlinből táviratozzák, hogy Vilmos császár ma délelőtt meghallgatta a hadügyminiszter, a vezérkari főnök és a titkos katonai kabinetiroda főnökének jelentéseit. Valószínű, hogy a jelentések mind a Bilsé-pórral függöttek össze, mert tudvalevőleg a félelmi fogházra elítélt hadnagy felebbezett.

× **Családi öröm az olasz királyi házban.** (Éjjeli express tudósítás.) Heléna olasz királyné — mint Rómából táviratozzák — anyai örömöknek néz elébe. Morisoni szenátort, a kiváló nőorvost, San-Rossoreba hívták, hogy megvizsgálja a királynét, vajjon elkísérheti-e a királyt Londonban.

× **Louise von Bearingen.** (Éjjeli express tudósítás.) Néhány nap előtt azzal a rémhírrrel lepték meg Európát, hogy Luiza, volt toszkánai hercegnő özgyilkossági kísérletet követett el. A táviratok egymást követték, megerősítve és cáfolva a hírt. Néhány napig senki sem tudta, hogy mi történt a ronnoi kastélyban, de hogy történt valami, az kétségen felül állott. Most végre tudjuk, hogy mi történt. A hercegnő, mikor le kellett köszönnie rangjától, gróf Montignoso nevet vett fel: nos tehát ezt a nevet megunta most és mással cseréli fel. Új neve: Louise von Bearingen. Már meg is rendelte az új névjegyeket. A hercegnő különben a napokban elhagyja a ronnoi kastélyt és a legközelebbi vasárnapon Lyonon át Svájcba utazik. Ez alkalommal azonban nem a genfi-tó partján, hanem Bazelben keres lakást.

CSARNOK.

Az örökség.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Csak azután nézett körül, hogy hová jutott. Menekülhet-e s ha igen: merre? A szikladarabból törmelékes réz vezetett felfelé. Timót habozás nélkül haladt fel rajta. Mindenfelé kopár sziklatukon vezetett el az útja. Sehol semmi jel, a miből arra következhetett volna, hogy itt, vagy a közelben emberek laknak. De csakhamar arról is meggyőződött, hogy az a sziklacsoport, a melyen közel egy órája bolyong, nem is a tenger partján, hanem külön áll s egy kis sziklaszigetet képez. Szigetet, a melyet kőröckörül a tenger hullámai nyaldosnak.

Timót, a ki azt hitte, hogy a bizonytalanságból kiszabadult, csalódottan állt meg.

— Mi lesz? — erre gondolt mindjárt, — csak a tengeren ringó csónakból szabadultam, de újabb bizonytalanságba estem. Egy kopár, lakatlan sziklacsoporton vagyok, a hol se ember, se állat, de sőt egyetlen fa, vagy bokor sincs. Kibalt, kopár minden. Mit csináljak itt? Most már az a reményem sem lehet, hogy a csónakon valamire elhánynak, hajóhoz, vagy parthoz vezetnek a hullámok. A csónak is darabokra zúzódott. Ide jutottam, egy sziklacsoportra, a melyet bizonyára hikerülnek még a hajók is. Podgyásom, kabátom, mindenem a tengerbe vészett. Mit vétettem én, hogy ilyen megpróbáltatások kell keresztül mennem?

Nem tudta elképzelni se, hogy megszabadulhasson erről a helyről s a hogy telt tőle az idő, vesztette még a reményét is annak, hogy megmenekülhet s újra láthatja édes anyját s szép szerelmét: Ilmát.

Az az egyetlen vigasztalása maradt fenn, hogy magas fokon áll, a honnan messzebb elláthat a tenger hullámai fellett. Innen mégis jobban észreveheti, ha valamerről hajó közeledik, mint a hullámok közé ékelte csónakról.

Egyebet nem tehetett, figyelt hát minden irányba.

— Mégis hogy adhatok jelt, ha a távolban valamerre hajó tűnne fel? Semmi sincs nálam, a mivel a figyelmezt magamra terehelhetem, a mivel erre intetnem a hajót vezérelőket. Kiáltásom is hiába való lenne. Elvész itt a szó, ha még oly erőteljes is. Elveszi erejét a szél.

Egyre bágyadtabb, nyugtalanabb lett s mindig kevésbé bizott abban, hogy a menekülés órája bekövetkezik. A tépelődés megviseli egész szervezetét. Az idő telik. — Tegnap este még biztonságban volt a hajón s reggel óta mennyi küzdelmen ment át; egyik bizonytalanságból bele esett a másikba. Az idő már dél felé jár. Több mint egy fél napja, hogy a szabadulás gondolatai tartják lenyűgözve. Ki tudja, hogy ki bírhat-e még egy fél, vagy egy egész napot? A tépelődés és az éhség nem győri, gyöngüti és meríti-e ki egészen?

Gondolata e percben újra visszaszállt a második esendes hajókra, a hol szerettei gondtalanul, nyugodtan, boldogan s ölelő karokkal várnak rá.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, szombaton, bérlét 39-ik szám "C"

Otthon, a velenoei mór.

Tragédia 5 felvonásban.

Későre 7 órakor

Holnap, vasárnap, nov 15-én két előadás.

Délután 3 órakor, bérlétszünetben, félárakkal:

Mongolia ur fésésége.

Böhöz 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, bérlétszünetben, először:

Tavas.

Nagy operett 3 felvonásban.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utóda

Debreczen, Kistemplom bazár.

Ujjonnan átalakított divatruház.

Menyasszonyi kelengye

Vászon, készfehérnemű.

Külön szőnyegosztály.

Ágy és asztalterítők, függönyök, bútorszövetek, Coeus lábtörölők, flaneli takarók, lópokrások.

== LINOLEUM ==

== Olcsó szabott árak! ==

Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

Házilag kezelt

savanyított káposzta

hasáb és gyalult legjobb

minőségben kapható

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedésben, Hatvan-u. 9.

TEMÉRDEK FÜST!!

száll a légürbe, hogy ki mennyivel és milyen minőséggel járul hozzá, fontolja jól meg. A mondás: „minek füstbe kell menni füstbe megy“ nem áll: az élelmesnek sok a zsetébe száll.

Használjon kiváló finom egyiptom hüvelyt, ilyen a „Hébe“, „Emir“ és „King“ 100 darab 24 fillér.

Továbbá „Non plus ultra“ különlegességekhez tartozik a „Janille“, „Ambre“, „Ramle“ 100 darab 32 fillér. = 1000 db. vételnél fenti olcsó árakból 10./° engedmény. =

Kapható:

Mihály Sámuel

papirkereskedésben, Fötér, Dréher söresarnokkal szemben.

Neumann Testvérek

czipő- és kalapraktárban
= (Tisza-palota) =

A téli időnyre a legdusabb választékban vannak felhalmozva a legértékesebb házilag készült férfi és női bőrcsizmák, posztócsizmák, téli kalapok és sapkák, mely cikkek nagyon előnyös beszerzés folytán

csodálatos olcsó árakban
szerezhetők be.

Deutsch Lajos

fűszer- és
csukorka
üzletében.

Piacz-utca
38. szám,

Üzlet áthelyezés végett

rendkívül

leszállított árak

Kalapok, czipők, ingek, nyak-kendők, gallérok, kézelők, harisnyák, zsebkendők, esernyők, pénz-, szivar-, cigaretta- és dohánytárczák, zsebkések, ollók, gyermekjátékok, gyermekkocsik, ajándéktárgyak stb. Téli sapkák, trikóingek, trikónadrádok hallatlan olcsó árban.

Miklós és Markbreit

bazár, Frohner-szálloda mellett.

— Az üzlethelyiség kiadó. —

Gyönyörű kivitelű fénykép nagyítások, festmények

mérésékelt árban

NÉMETHI J.

műterme

Piacz-u. 42.

Lamprecht-palota.

Szinházi csukorka különlegességek, tea sütemények, valódi orosz teák megérkeztek

KERTÉSZ SÁNDOR

fűszer- és csemege kereskedésében,
a színházzal szemben.

Táncziskola megnyitás!

Van szerencsém az igen tisztelt iparos- és polgárcsaládok tudomására hozni, hogy mind a két nembeli colont

== már megnyitottam. ==

Beiratásokat még elfogadok lakásomon vagy este a táncziskola helyiségében.

Maradok tisztelettel

Schaf János, tánczitanító.

Lakás és táncziskola: „Korona“ tánczterem (Csapó-utca 17.)

Műhelyeknek

alkalmas, tágas helyiségeket keresek, állandó bérletre, lehetőleg a vasúthoz és a fő-utczához közel. — Flegler György vasbutorgyáros Piacz-utca 83. szám.

Uj vendéglő megnyitás.

A n. é. közönség szives figyelmét felhívom, hogy Faragó-utca 3-ik szám alatti házamban vendéglőt nyitottam, melyet folyó hó 15 én vasárnap este megnyitok s nagy

hurka-estélyt

rendezek, hol tisztán kezelt bageaméri borok és pontos kiszolgálásról kezeskedem.

Szives pártfogást kér

Suba István,
vendéglős.

PARÁDI ÁSVÁNY-VIZ

= kiváló gyógy- és borviz. =

Főraktár: Debreczenben,

CSANAK JÓZSEFNÉL.

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

